

Філологія, лінгвістика, журналістика

УДК 811.111'276.6:377-057.87

Кузів Лариса Богданівна
Галицький фаховий коледж імені В'ячеслава Чорновола

АНГЛІЙСЬКА МОВА ДЛЯ ДІЛОВОГО СПІЛКУВАННЯ: ПОТРЕБА СУЧАСНОГО СТУДЕНТА ЗАКЛАДУ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ

Постановка проблеми. Сьогодні важко переоцінити значення англійської мови в сучасному глобалізованому суспільстві. Знання іноземних мов, зокрема англійської, дає можливість почуватися повноправним громадянином світової спільноти, стати активним учасником міжнародної співпраці, використовувати в своїй діяльності неосяжний потенціал ресурсів мережі Інтернет. Володіння англійською мовою вже давно розглядається не як бажана, а необхідна базова навичка, яка забезпечує конкурентоспроможність сучасного фахівця на міжнародному ринку праці, формує образ ділової людини, здатної ефективно взаємодіяти в діловому професійному середовищі, дотримуючись формального стилю та комунікативних стратегій.

У закладах фахової передвищої освіти традиційно на старших курсах викладається дисципліна «Іноземна мова за професійним спрямуванням», метою якої є формування у студентів комунікативної компетентності для ефективного використання в професійному середовищі. В результаті студенти оволодівають фаховою термінологією, перекладають тексти та засвоюють базові комунікативні навички в межах вивчених тем, проте відчують труднощі у ситуаціях реальної професійної комунікації, зокрема під час участі в міжнародних конференціях, ділових переговорах та зустрічах, здійснення презентації бізнес-ідеї, влаштування на роботу в іноземну компанію чи ведення ділового листування. Для цього необхідне цілеспрямоване навчання Business English (ділової англійської мови), хоча б як вибіркового освітнього компонента.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Попри немалу кількість праць, присвячених навчанню англійської мови за професійним спрямуванням, дедалі більше науковців акцентують увагу на важливості вивчення саме ділової англійської мови як невід'ємної складової успішної кар'єри майбутніх фахівців, здатних здійснювати професійну комунікацію, співпрацювати із закордонними партнерами у найрізноманітніших сферах діяльності. Зокрема специфіку навчання ділової англійської мови студентів вищих навчальних закладів як мовних, так і немовних спеціальностей у своїх працях досліджували Павлик О., Дідо Н., Корнева С., Долинський Є., Байдак Л., Бойко Л. та інші. Однак проблема формування ділової комунікативної компетентності розкрита недостатньо, а питання доцільності впровадження курсу з ділової англійської мови у фахових коледжах взагалі не висвітлене.

Формулювання цілей статті. З огляду на це, метою нашої статті є обґрунтування доцільності впровадження Business English як окремого освітнього компонента для студентів старших курсів немовних спеціальностей закладів фахової передвищої освіти.

Виклад основного матеріалу дослідження. Сучасний конкурентоспроможний фахівець має бути готовим не лише розуміти інформацію англійською мовою, а й ефективно взаємодіяти в професійному середовищі. Сьогодні значна частина випускників фахових коледжів обирають працевлаштування за спеціальністю без здобуття вищої освіти. Особливо така тенденція помітна серед студентів спеціальностей, пов'язаних із комп'ютерними технологіями, готельно-ресторанним бізнесом та туризмом. Стрімкий розвиток цифрових технологій, поширення дистанційної зайнятості та глобалізація ринку праці суттєво розширили професійні можливості молодих фахівців. При цьому роботодавці нерідко більше уваги приділяють практичним навичкам та професійним компетентностям кандидата, ніж наявності диплома про вищу освіту. Проте необхідною умовою професійної інтеграції в таке середовище є володіння англійською мовою, зокрема навичками ділового спілкування, які забезпечують ефективну взаємодію з роботодавцями, колегами та клієнтами. Дисципліна «Іноземна мова за професійним спрямуванням», як обов'язковий освітній компонент більшості освітньо-професійних програм фахової передвищої освіти, націлена на розвиток комунікативних навичок в межах певної професійної галузі, тоді як навчання «Ділової англійської мови» має на меті формування навичок ефективної ділової комунікації незалежно від спеціальності здобувача освіти. Основна увага приділяється набуттю практичних навичок використання англійської мови в ситуаціях реальної професійної взаємодії.

Успіх телефонної розмови з партнером, презентації бізнес-ідеї, ведення переговорів та ділового листування залежать від уміння адаптуватися до конкретної мовленнєвої ситуації, обирати відповідний рівень формальності, використовувати усталені мовні кліше та дотримуватися правил ділової мовної взаємодії. Практичний досвід викладання англійської мови у фаховому коледжі свідчить, що навіть студентам, які на належному рівні володіють фаховою термінологією та досить вільно спілкуються англійською мовою, складно дотримуватись ділового стилю під час самопрезентації, підтримання small talk (невимушеної світської бесіди) на уявному бізнес-заході, написанні ділового листа чи презентації власної бізнес-ідеї. Саме тому формування навичок ділового спілкування англійською мовою має розглядатися як важлива складова професійної підготовки майбутнього фахівця.

Традиційно дисципліна «Ділова англійська мова» сприймається як освітній компонент економічних спеціальностей, який містить теми, пов'язані з розвитком бізнесу, фінансових операцій та стратегій управління. Однак у фахових коледжах зміст курсу Business English доцільно орієнтувати на найбільш поширені ситуації ділової взаємодії, з якими можуть зіткнутися випускники коледжів на початкових етапах професійної діяльності. До таких ситуацій належать встановлення ділових контактів, нетворкінг, ведення телефонних розмов та онлайн-комунікації, ділове листування, працевлаштування, проходження співбесіди, участь у ділових зустрічах, переговорах і презентаціях. Оскільки запропонований курс орієнтований насамперед на формування навичок професійної ділової комунікації, доцільно використовувати назву «Business Communication in English» («Ділове спілкування англійською мовою»), що дозволяє уникнути традиційного ототожнення ділової англійської мови виключно з економічною та управлінською сферою.

Відрадно, що навчальні програми з «Іноземної мови за професійним спрямуванням» часто містять модуль, присвячений вивченню основ ділового спілкування. Проте недостатня кількість навчальних годин, відведених на дисципліну в коледжах, унеможливує ґрунтовне формування таких умінь і навичок, оскільки їх розвиток потребує систематичної практичної діяльності студентів через рольові ігри, кейс-методи, моделювання професійних ситуацій та проектну роботу. Це зумовлює необхідність розширення змісту іншомовної підготовки шляхом запровадження окремого освітнього компонента, спрямованого на розвиток навичок ділового спілкування англійською мовою. Зрозуміло, що ділова комунікація англійською мовою не є масовим пріоритетом усіх студентів, а лише тих, хто вбачає своє професійне майбутнє у міжнародному середовищі. Тому на старших курсах коледжу, коли у студентів уже сформована професійно-орієнтована англомовна компетентність, «Business English»/ «Business Communication in English» може бути однією з вибіркових дисциплін, яка забезпечить формування навичок, необхідних для ефективної професійної комунікації в міжнародному середовищі.

Висновки. Отже, в умовах глобалізованого сьогодення англійська мова є важливою передумовою успішної професійної реалізації сучасного фахівця. Життєві реалії свідчать, що не лише випускники закладів вищої освіти, а й студенти фахових коледжів потребують підготовки до реальних ситуацій професійної ділової комунікації, яку може забезпечити дисципліна «Business English». Зважаючи на комунікативну спрямованість такого курсу, доцільною є його реалізація під назвою «Business Communication in English». Оптимальним етапом для формування навичок ділового спілкування є впровадження окремого вибіркового освітнього компонента «Business Communication in English» на старших курсах закладів фахової передвищої освіти.

Мартинюк Софія Володимирівна

Студент

*Відокремлений структурний підрозділ «Тернопільський фаховий коледж
Тернопільського національного технічного університету ім. І. Пулюя»*

Науковий керівник: Фук Оксана Олександрівна, викладач вищої категорії, Відокремлений структурний підрозділ
«Тернопільський фаховий коледж Тернопільського національного технічного університету ім. І. Пулюя»

ENGLISH IN THE DIGITAL AGE: HOW TECHNOLOGY CHANGES THE WAY WE LEARN LANGUAGES

English has long been more than just a school subject or a tool for communication between countries. Today, it is one of the dominant languages of the digital world. According to W3Techs (2025) [1], more than half of all website content is published in English, which makes learning it not just a choice, but an important skill for an essential skill for accessing and understanding information in the digital age.